

Tėvas Jonas Emanuelis: „Krikščionybė – meilės istorija tarp Dievo ir žmogaus“

Tėvas Jonas Emanuelis, naujasis Šv. Jono brolių Prioras Vilniuje, buvo tarp jaunuolių, studijavusių filosofiją Fribūro (Šveicarija) universitete, kai Tėvas Marie-Dominique Philippe – viena iškiliausių mūsų laikų dvasios asmenybių – 1975 m. kūrė Šv. Jono kongregaciją, šiandien vienijančią 930 brolių bei seserų, gyvenančių 21 šalyje. Tėvui Emanueliui atrodo svarbu, kad kuo daugiau žmonių sužinotų apie Vilniuje gyvenusios šventosios Faustinos paslaptį ir jos žinią pasauliui apie Dievo Gailestingumą.

Kokia buvo pradžia – kaip ir kodėl tapote vienuoliu?

1968 metų gegužę man buvo 18 metų. Turėjau filosofijos dėstytoją marksistą, o Prancūzijos miestuose vyko demonstracijos ir visuotiniai streikai*. Savo tėvų, kurie buvo katalikai, kartą pasiteiravau, kodėl reikia tikėti Dievą, bet jų atsakymas manęs nepatenkino ir aš nutolau nuo tikėjimo. Po kelerių metų, paveiktas tikinčių draugų, vėl pradėjau ieškoti Dievo. Sykį nuvykau į rekolekcijas Châteauneuf de Galaure, kur gyveno garsi XX a. prancūzų mistikė Marthe Robin – labai artima Jėzui moteris, kiekvieną savaitę išgyvendavusi Kristaus kančią. Ją lankydavo daug prancūzų, kuriuos ji „nešiodavo“ savo maldoje ir už juos aukodavo savo kančią. Marthe Robin labai padėjo atsinaujinti Bažnyčiai Prancūzijoje – visas naująsias bendruomenes įsteigė žmonės, pažinoję mistikę. Per tas rekolekcijas išgirdau Jėzaus kvietimą tapti kunigu: skaičiau Evangeliją pagal šv. Joną, tą vietą, kur Jonas užduoda Jėzui klausimą: „Mokytojai, kur gyveni?“ Jėzus atsako: „Ateikite ir pamatysite“. Aš atėjau, pamačiau ir visą gyvenimą stengiuosi sekti Jėzumi.

Paskui išvykau į Šveicariją ir pradėjau studijuoti filosofiją. Ten atradau savo bendruomenę – jau buvo pradėję burtis tėvo Marie-Dominique Philippe mokiniai. Buvau tarp tų studentų, kurie norėjome, kad tėvas Marie-Dominique Philippe steigtų naują bendruomenę ir išmokytų mus gyventi vienuolinį gyvenimą. Bet dar nebuvo nieko nuspręsta... Tėvas Philippe iš pradžių ketino mus prijungti prie kokios nors kitos bendruomenės. Jis paprašė dominikonų, kad mus priimtų, bet jie atsakė negalintys padėti, nes buvo ką tik uždarę noviciatą – tuo metu beveik nebūta pašaukimų. Tada kreipėmės į Šv. Augustino kanauninkų bendruomenę Šveicarijoje... Niekas mūsų nenorėjo, mat, buvome prancūzai... (*juokiasi...*) Laimė, Tėvas Philippe vedavo rekolekcijas Lérins saloje, Prancūzijos pietuose, kur buvo cistersų vienuolynas – jie mus ir priėmė. Kelerius metus buvome to cistersų vienuolyno oblatai. Kūrimosi laikotarpiu Roma užklause, koks esąs naujosios bendruomenės pavadinimas. Tėvas Philippe turėjo staigiai atsakyti. Jis, tikriausiai, Šventosios Dvasios apšviestas, tarė: tegu būna „Šventojo Jono“. Dar pasidomėjo, gal jau tokios bendruomenės esama, bet Vatikano pareigūnas atsakė, kad ne.

Kaip manote, kodėl buvo pasirinktas Jono vardas?

Jonas yra Jėzaus mylimasis mokinys. Kas nenorėtų būti mylimuoju mokiniu? Šventojo Jono bendruomenė pirmiausia yra dvasia. Dvasia tų, kurie nori priimti Jėzų. Savo širdies paslaptis Jėzus atskleidė šventajam Jonui per Paskutinę vakarienę, o vėliau ir ant Kryžiaus. Pagaliau, šventajam Jonui jis paliko gražiausią ir didžiausią dovaną – savo Motiną.

Ar sunku būti vienuoliu?

Sunku, bet Meilė visa padaro lengva. Kai myli Viešpatį, visa yra ir sunku, ir lengva. Vienuolinis gyvenimas reiklus. Kas sunku? Kai kada malda – reikia melstis bent keturias valandas per dieną. Pasitaiko dienų, kai nėra didelio noro melstis, bet vis tiek reikia. Kitąsyk

būna sunku gyventi bendruomenėje... Juk visų charakteriai labai skirtingi, kartais reikia tam tikrų pastangų. Būna, kad atvyksti į tokią vietą, kur nelabai ką pažįsti, tenka prisitaikyti prie visiškai naujos aplinkos. Visa lengva padaro tik meilė. Mes laimingi žmonės.

Ar kada nors gailėjotės dėl savo pasirinkimo?

Niekada. Aš kiekvieną dieną myliu Jėzų, Jis suteikia mano gyvenimui pilnatvę, net jei išskyla sunkumų.

Kaip atsidūrėte Lietuvoje?

Pirmą kartą Lietuvą aplankiau prieš 16 metų, su tėvu Daniel Ange dalyvavome piligriminėje kelionėje. Tada atradau jūsų šalį. Kitais metais vėl apsilankiau su Prancūzijos jaunu, kai traukiniu iš Berlyno per Lietuvą vykome į Peterburgą. Savaitę esu praleidęs Aukštadvaryje. Pažinojau Betliejaus seseris, kurios tuo metu kūrėsi Lietuvoje. Man labai patiko jūsų šalis. Vėliau dirbau keliose kolegijose Prancūzijoje, Kanadoje, buvau Prioras Bulonėje prie Paryžiaus, dirbau teologinių studijų namuose Rimont, kur įsikūręs joanitų centras. Šių metų gegužę nuvykau porai dienų pailsėti į kalnus prie Monblano. Saulė, sniegas – nuostabu. Deja, pasiėmiau mobilųjį telefoną... Žiūriu, skambina tėvas Pranciškus Ksaveras. Sako, paskambink man pats, kai galėsi, nes turiu pranešti svarbių dalykų. Galvojau, nori pakviesti į Vilnių, kad dalyvaučiau kokioje nors sesijoje. Bet ne, sako, norėtume, kad būtum mūsų Prioras. Broliai Vilniuje truputį keistoki... ir labai drąsūs šito prašydami (*juokiasi...*) Aš atsakiau, kad man reikia melstis ir klausti savo dvasios tėvo. Vasarą broliai iš Vilniaus atvyko į Paray-le-Monial. Tėvas Ksaveras ėmė raginti: atsakyk gi pagaliau! Per Sekmines Paray-le-Monial bazilikoje aš pasakiau taip – dėl Jėzaus.

Galvojau, bus sunku dėl lietuvių kalbos, visi perspėdavo, kad ji labai sunki. Kreipiausi į Jėzų: „Aš labai noriu vykti, bet dėl kalbos... jau čia Tu turėsi pasirūpinti.“ Šiuo metu kasdien einu mokytis į Vilniaus universitetą ir visada užsuku į Gailestingumo šventovę prašyti pagalbos. Turiu labai gerą mokytoją. Tiek, kiek jau išmokau, pagal mano galimybes, beveik stebuklas.

Kokia Jūsų misija Vilniuje?

Kardinolas prašė padėti šeimoms ir jaunimui. Reikia ugdyti šeimas, padėti joms remtis į teisingą pagrindą, taip pat reikia ugdyti jaunimą. Iš Europos į Lietuvą yra atėję gerų dalykų, o taip pat dalykų, kurie nėra geri.

Turiu ir slaptą norą – trokštu, kad visi sužinotų šventosios Faustinos paslaptį, kad pasklistų jos žinia apie Dievo Gailestingumą. Jūs Vilniuje turite didžiulį lobį, tačiau nepakankamai juo naudojotės. Šventosios Faustinos namelis yra Antakalnyje, vos du šimtai metrų nuo Šv. Jono brolių vienuolyno. Ji netgi šiame vienuolyne, kuriame dabar mes įsikūrę, ruošė daržoves ir dirbo valytoja. Aplankyti šventosios Faustinos gyventų vietų atvažiuoja daug lenkų piligrimų, o aš jums pažadu – tuoj bus daug ir prancūzų. Visa tikinti Prancūzija žino šventąją Faustina. Paskambinau į Prancūziją jos šventės dieną – spalio 5-tąją – ir sužinojau, kad Saint-Sulpice, vienoje didžiausių Paryžiaus bažnyčių, vyko naktinė adoracija. Žmonės meldėsi, kad plistų šv. Faustinos žinia apie Dievo Gailestingumą. Gegužės mėnesį vyks Gailestingumo kongresas Romoje, Bažnyčia nori, kad pasaulis iš naujo atrastų Dievo Gailestingumą. Šv. Faustinos kanonizacija – išskirtinis ir neapsakomai svarbus popiežiaus Jono Pauliaus II žingsnis. Viskas įvyko labai staigiai. Jos paskelbimas šventąja ir pirmojo po Velykų sekmadienio paskelbimas Gailestingumo sekmadieniu įvyko neapsakomai greitai... Taigi, ir šventoji Faustina truputėlį „kalta“, kad atsidūriau Vilniuje (*juokiasi...*).

Vis dėlto, šiuo metu svarbiausia mūsų misija yra padėti šeimoms ir jaunimui išsiugdyti tvirtą krikščionišką požiūrį.

Skeptikas suabejotų, ar vienuoliai gali pakeisti žiniasklaidos –filmų, televizijos, interneto portalų – skleidžiamą požiūrį?

Tas skeptikas būtų visiškai teisus. Mes, aišku, nieko negalime pakeisti, bet Jėzus gali stebėtinais būdais – gali pagydyti silpnus, pažeidžiamus žmones. Jėzus pasirenka varganus, kartais silpnus, žmones. Tai padeda suprasti, kad ne nuo paties žmogaus viskas priklauso. Kaip sako šventasis Paulius, – „Tu mano stiprybė“. Mes Prancūzijoje kovojame prieš įvairias kenksmingas ideologijas jau labai seniai. Prancūzijoje esama labai stiprių katalikybės židinių, branduolių. Lietuvoje jūs ilgai kovojote su vienintele ideologija – marksistine. Dabar reikia išmokyti kovoti ir su kitokiom. Beje, jūs galite mus pamokyti, nes mokėjote kovoti už savo tikėjimą. Lietuva turėjo labai daug kankinių. O mes irgi galime daug ko pamokyti, nes kovojome su įvairiomis ideologijomis. Lietuva yra jauniausias vaikas Europos Bažnyčioje, nes paskutinė priėmė krikštą, o Prancūzija yra lyg vyresnioji duktė, kurią Lietuva galėtų prikelti iš miego. Bet ta vyresnioji duktė irgi galėtų duoti kokių nors patarimų jaunesnei sesei. Taigi, pagalba gali būti abipusė.

Dabar jau ir Lietuvoje žmonės išpažįsta skirtingas religijas. Kai kas domisi budizmu ar induizmu, o nuvažiavęs į svečių šalį, gali sutikti uolių musulmonų. Kaip Jūs manote, ar vis dar galime teigti, jog krikščionybė yra vienintelė teisinga religija?

Krikščionybė nėra vien religija. Ji nėra pirmiausia religija. Visų pirma – tai meilės istorija tarp Dievo ir žmogaus. Kiekvienas šią meilės istoriją išgyvena asmeniškai. Krikščionybė gali paaiškinti, pamokyti, kaip tą istoriją išgyventi, bet religija niekada nepakeis meilės, Dievo meilės. Nuvykęs į Indiją, galiu ten atrasti tam tikrą vidinę formą, kuri pasirodys labai įdomi. Bet tuo pasiremdamas, negalėsiu išgyventi meilės istorijos su Kristumi, kuris yra Dievas. Krikščionis, asmeniškai pažinęs Jėzų, nebepali gyventi kitaip, kaip tik su Juo. Jeigu krikščionybę suprantu tik kaip religiją, kyla pavojus prisirankioti visokių fragmentų iš kairės ir dešinės, susikurti savąją religiją. Tai reikštų, kad nebuvau atradęs savyje Jėzaus. Kai atrandi Jo meilę, viskas keičiasi. Kodėl ne visi atranda Jo meilę? Norint ją atrasti, reikia visiško atsidavimo, o žmogus bijo pilnutinai atsiduoti, nes bijo Dievo. Šventoji Faustina mums taip neseniai atskleidė, kad Dievo nereikia bijoti, nes Dievas yra Meilė. Tai ta pati žinia, kurią mums perduoda šventasis Jonas. Mes, krikščionys, privalome atskleisti, skelbti šią Meilės paslaptį.

Ar norėtumėte dar ką nors pridurti?

Esu labai laimingas, būdamas Lietuvoje.

Kalbėjosi Kristina Jackūnaitė

**1968 gegužę Prancūzijos universitetuose prasidėjo studentų ir profesorių protestai, peraugę į socialinę krizę, galiausiai privedusią prie vyriausybės pasikeitimo ir prezidento Šarlio de Golio atsistatydinimo. Studentų varomoji jėga buvo kraštutinės kairiosios idėjos, o garsiausias lozungas – „Drausti draudžiama“.*